

RAPPORT FRA SJØSETTINGEN AV M/S BRANDBU 09.11.19.

Siste løftet på Randsfjorden. Ca 30 tonn i stroppene. Fotograf: Tore Pettersen

17. oktober, samme dag som Bredalsholmen Dokk- og Fartøyvernseier avsluttet sin del av arbeidet med istandsettelse av M/S Brandbu, ble dato for sjøsetting satt til 9.november. Dette var ca en måned senere enn opprinnelig plan. For prosjektet var det viktig å utnytte den høye vannstanden før Randsfjorden tappes ned om vinteren. Dersom det skulle komme noe i veien for sjøsettingen ville vi trolig måtte ha ventet til juni. Da datoen først ble satt og vi fikk bekreftet at mobilkrana kunne komme var det derfor viktig å planlegge sjøsettingen grundig.

Forberedelse.

De ulike prosessene ble gjennomgått i flere styremøter. Matrise over aktuelle dugnadsarbeider ble styringsdokument for det gjenværende arbeidet før sjøsetting. I tillegg ble det laget kjøreplan med kartskisse for de ulike aktørene som skulle delta i sjøsettingen. Begge dokumentene er vedlagt rapporten.

Flere aktører hadde meldt sin interesse og ble forespurt om å ville bidra i forkant. På et felles planleggingsmøte for alle frivillige 30.10 deltok representanter for taubåter og ansvarlig for båten under slepet. Slepebåter med mannskap:

Fra v. Østby fra Gran/ Lunner Brann og redning, Hansen fra Drøbak Marineservice, Per Kristian Haga, Solheim fra Brandbu Røde Kors, og Morten Liaklev. Foto G.Johnsrud/Randsfjordmuseet

- Brandbu Røde Kors: Trond Vidar Solheim. Under slepet deltok i tillegg Bjørn Jarle Bartnes, Stig André Brasrud og Arne Kristian Lie
- Gran og Lunner brann og redning: Per Ansgar Østby. Under slepet deltok Kjetil Bakken og Pål Arne Sangnæs
- Drøbak Marineservice AS: Hilmar Hansen. Han deltok også under sjøsettingen og slepet.
- Ekstra støttebåt: Morten Liaklev fra Bjønøroa
- Ansvarlig om bord i båten under slepet: Per Kristian Haga.

Grethe Johnsrud hadde diskutert kjøreplanen med kranselskapet, Nordic Crane, i forkant av møtet. Sjøsettingen skulle gjennomføres med to løft, og hele prosessen ble delt opp i fire ulike delprosesser med en ansvarlig/kontaktperson for hver del:

- Heiselaget. Ansvarlig: Nordic Crane v/Trond Strøm. Kontaktperson: Lennart Bildengjerdningen
- Kontroll-laget: Carl Petter Nielsen og Christian Heggland fra Bredalsholmen Dokk- og Fartøyvern.
- Slepelaget: Ansvarlig: Per Kristian Haga
- Laget for buksering til kai. Ansvarlig Per Kristian Haga. Frivillige fra Mjøssamlingene på land.

Planen ble presentert og praktiske detaljer, organisering og sikkerhetsrutiner for hvert steg ble gjennomgått. Sperrebukker ble lånt av Gran kommune og sperrebånd ble gitt av smed Helge Brynie. Secpro og Hadeland Museums lag sponset oss med gule vester merket «M/S Brandbu» slik at ansvarspersoner som ikke allerede hadde signaltøy skulle være synlige.

*Planleggingsmøte med ulike frivillige aktører 30.10.19.
Foto: G.Johnsrud/Randsfjordmuseet*

Styremedlemmene i M/S Brandbus venner hadde følgende oppgaver:

- Leif Mangerud: Sikring av området samt presse- og publikumskontakt
- Lennart Bildengjerdningen: Kontaktperson for heiselaget og tilgang på strøm, aggregat og kompressor.
- Roar Kristiansen: Fotografering og distribusjon på facebook. Deltaker i heiselaget og være mannskap under slepet og ved fortøyning.
- Grethe Johnsrud (Randsfjordmuseet): Repr. tiltakshaver. Sikring av området. Kontaktperson for Bredalsholmen og ulike samarbeidsparter i prosjektet som kom for å se på sjøsettingen. Oppfølging time-lapse.
- Espen Bonsak: Ansvarlig for aggregat og lensepumper om bord og sikring på dekk. Mannskap under slepet og ved fortøyning.
- Atle Lyhmann: Sikring av området og mannskap under slepet og ved fortøyning.
- Knut Raddum: Sikring av området og gjøre notater til rapport.

Sjøsettingen.

Nordic Crane Oslo v/ Trond Strøm, Andreas Bildengjerdningen, Niels Svendsen og kranfører Andreas Berg begynte monteringen/riggingen av krana på ettermiddagen før, den 8/11 og var i gang igjen tidlig lørdag 9/11 etter at to semitrailere med vektlodd var på plass. Styret i venneforeningen hadde oppmøtetid kl 08:00 på sjøsettingsdagen. Alt av utstyr som skulle med på skipet under heising måtte om bord og sikres (kompressor, lensepumper). Fordi første løft skulle foregå over vei/parkering måtte området sikres med sperrebånd tidlig, og de som skulle gjennom med båthengere måtte forbi før stenging. Naboer og brukere av området hadde fått beskjed i forkant, slik at det ikke stod biler i veien. For skuelystne ble det merket av parkeringsområder. Etter første løft ville deler av sperringene bli flyttet slik at man kunne komme forbi og gjennom området. Bakken var fryst, men det hadde snødd litt natten i forkant noe som gjorde det påkrevet med grusing når krana skulle flyttes for å gjøre det andre løftet. Veien til havna ble også gruset. Grusingen ble utført av Terje Kjekslis. Temperaturen lå rundt 0 grader og det var vindstille.

Første løft var satt til kl 0900, men ble noe utsatt da det tok noe lenger tid å få på plass loddene. Mannskapet på «heiselaget» gjennomgikk det to løftene og fylte ut SJA-plan etter kranforberedelsene (vedlagt).

I havnesmia var det «varmestue» og rigget med mat og drikke til alle frivillige som skulle bistå. Roar Kristiansen hadde skaffet en rekke sponsorer for bevertningen, og Brandbu Pølsemakeri, Kiwi Brandbu og Spar Brandbu sponset venneforeningen med pølser, lomper, kaffe, mineralvann m.m. Live Mordt Mangerud kom med kringler og Kari-Mette Avtjern og datter Ingrid hadde laget sjokoladecake. Julia Nordstjø Dessingtho, Erling Bonnevie-Hjort og Britt Bildengjerdningen sørget for at alle de frivillige fikk varme, mat og drikke i smia. Nevnes må også Hotell Hadeland som stilte toalettanlegget ved Café Oscar til disposisjon.

For besøkende og skuelystne var det rigget til en kiosk. Denne ble betjent av Irene Engerdalen fra Randsfjordmuseet med hjelp fra Terje Sandkvist. Her var det salg av kaffe, pølser og mineralvann, bålpanne og god stemning.

Mannskaper fra Nordic Crane. Foto: G.Johnsrud/Randsfjordmuseet

Første løft. Foto: G.J./Randsfjordmuseet

Et vellykket førsteløft ble gjennomført kl 0945. I dette løftet fulgte krybbene med slik at båten enkelt kunne mellomlagres mens krana rigget seg til for løft nr. to.

Det ble anslått at 500 skuelystne var innom småbåthavna for å få med seg hendelsen. Styreleder for Randsfjordmuseet, Edvin Straume, holdt tale mellom løftene. Han fortalte om skipets historie og trakk spesielt fram forrige eier, Roar Sundt, for det arbeidet han hadde lagt ned i båten. Straume takket også Røykenvik Vel som etablerte «M/S Brandbus venner». Straume poengterte at istandsettelsen av skipet har involvert en rekke dyktige folk, og spesielt kompetansen fra Bredalsholmen Dokk og Fartøyvernsenter ble her trukket frem. Venneforeningen ble hedret for arbeidsinnsatsen som er utført så langt. Spesielt ble Lennart Bildengjerdingen nevnt for sitt arbeid med motoren og sine evner som teknisk mirakelmann. Han og Leif Mangerud, leder i venneforeningen, mottok hver sin blomsterbukett som takk

Fotograf Tore Pettersen

for innsatsen så langt. Grethe Johnsrud fikk blomst som museets prosjektleder. Solveig Sundt Jahrman mottok blomsten på vegne av sin far, Roar Sundt, som ikke kunne være til stede. Takket ble også Riksantikvaren, lokale bankstiftelser, lokalt næringsliv, handelsstanden og naboer. Både for økonomisk støtte og for bistand og tålmodighet.

Norsk forening for fartøyvern var representert ved Per Inge Høiberg og Alexander Ytterborg. Det var for øvrig invitert en rekke personer og firma som på ulikt vis har bidratt til istandssettelsesarbeidet. Mange var tilstede under sjøsettingen.

«Dampskibsposten» var representert ved redaktør Georg Jensen. Sjøsettingen ble fotografisk foreviget Svein Hurum og Tore Pettersen. Museet hadde montert opp kamera for en time-lapse av prosessen. Anne Berit Reinsborg dekket begivenheten for avisen «Hadeland».

Opprinnelig skulle Vigga Brassband stå for musikalsk underholdning mellom løftene, men måtte melde avbud på grunn av sykdom.

Før neste løft var Carl Petter Nielsen og Christian Heggland fra Bredalsholmen Dokk- og Fartøyvern ankommet fra Kristiansand. De skulle om bord etter sjøsetting for å kontrollere eventuelle lekkasjer og sette i gang tiltak dersom det skulle være nødvendig. Hilmar Hansen stod klar med båt til frakt ut.

Bredalsholmen Dokk og Fartøyvern senter gav klarsignal før slepet. Foto:GJ

Klargjøringen av krana før det andre løftet tok noe tid på grunn av skråningen ned mot fjorden som krevde ekstra

oppbygging av de bakre støttebeina til krana. Kl 1230 var alt klart og det avgjørende løftet kunne starte. Denne gangen uten vogger.

Klokken 1300 ble M/S Brandbu satt på vannet, og den fløt, riktignok med lastetroppene trygt rundt seg. Mannskapene ble fraktet om bord, og etter en snau time kunne Nielsen og Heggland fra Bredalsholmen Dokk- og Fartøyvern senter konstatere og rapportere at det var minimale lekkasjer, toppen en kaffekopp i

timen, ble det sagt. De to aggregatene og pumpene om bord ble det ikke bruk for. Dermed kunne slepet starte med båten til Drøbak Marineservice AS foran og båtene til Gran og Lunner brann og redning og Brandbu Røde Kors hjelpekorps på hver sin side bak. Morten Liaklev hadde problemer med motoren på sin båt og kunne derfor ikke delta.

KI 1420 klappet M/S Brandbu til kai foran et applauderende publikum. Kaia var midlertidig opprustet med lastebil- og taktordekk som fendere. Disse var gitt av Roar Mathisen og Ole Jakob Røken. Hilmar Hansen fra Drøbak Marineservice AS bidro med kjettinger og sjakler. Han lånte også bort tauverk.

Frivillige fra Mjøssamlingene på Minnesund var med på å få M/S Brandbu opp av Randsfjorden i 2013. På sjøsettingen var det de som tok henne imot og fortøyde henne trygt i sin nye havn. Foto:GJ

Mjøssamlingene avd. Minnesund var representert med mye kompetanse som ble benyttet til oppankringen. Disse var til stede derfra: Arve Nordsveen, Arild Langaard, Steinar Grimsen, Jon Pedersen, Georg Jensen, Magnus Sefland, Magne Ødegård, Frank Iversen, Per Inge Høiberg og Åge Bjørnstad.

I smia var det varme og god stemning.

Etter en lang og intens dag kunne alt av mannskap, museet og venneforeningen puste ut. Hele prosessen forløp uten uhell og M/S Brandbu var trygt fortøyd ved havnesmia, nesten på dagen seks år etter at hun ble reddet opp av fjorden av Riksantikvaren og frivillige.

Røykenvik, 18.02.20

K.R. og G.J.

Vedlegg I : Kjøreplan og kart for frivillige 9.11.2019:

KJØREPLAN SJØSETTING AV M/S BRANDBU 9.11.19

Sist red. 7/11 GJ

TIDSPLAN CA.

8:30 – 9:00	Sperre for trafikk Krana rigges. Få på plass nødvendig utstyr om bord.
9:00 – 10:30	Første løft
10:30	Flytte sperrebånd
10:30 – 11:30	Flytte kran, omfordeling.
11:00 -	Vigga Brass
11:30	Styreleder Edvin Straume, RM
11:30 – 12:00	Sjøsetting.
12:00 – 13:00	Kontroll
13:00	Slep begynner

OPPGAVEFORDELING/PLASSERING

Leif [REDACTED]	Sikring av området for biler/folk. Kontakt for brassband, media/presse, publikum
Lennart [REDACTED]	Heiselaget. Strøm/aggregat/kompressor til BDF om behov.
Roar [REDACTED]	Fotografering/facebook. Lensepumper. Mannskap under slep og fortøyning.
Grethe [REDACTED]	Sikring av området. Kontakt for BDF, RA, OF, samarbeidspartnere. Smia e.kl 14
Espen [REDACTED]	Aggregat og lensepumper. Sikring dekk. Mannskap under slep og fortøyning
Atle [REDACTED]	Sikring av området. Mannskap under slep og fortøyning
Knut [REDACTED]	Sikring av området, nb. bryggeområdet. Notere til rapport etterpå.
Julia [REDACTED]	Smia. Kaffe, kake og pølser frem til ca kl. 14. Erling hjelper v behov.
Bredalsholmen	Carl Petter Nielsen, tlf [REDACTED] og Christian Heggland, tlf [REDACTED] kl. 12:00. Kontroll og evt. lekkasjetetting. Trenger 16 amp. til sveiseapparat + kompressor til evt. dikking. Grethe er kontakt.
Minnesundsamlingene	Per Inge Høiberg tel. [REDACTED]. Kontaktperson. 1 mann i båt m Morten + på heiselaget ?. Tre/fire på land ved fortøyning.
Brandbu Røde Kors Trond Vidar Solheim tel. [REDACTED]	3 mann. Bistår med båt for entring etter sjøsetting og i slepet
Drøbak marineservice	Hilmar L. Hansen tel [REDACTED] Lineholder i heiselaget. Slepebåt. Bistår med tau/div og kommunikasjonsutstyr.
Morten Liaklev	Støttebåt 100hk. Tel. [REDACTED]. Får med en mann i båten fra Minnesund/venneforeningen. Undervannsdroner.
Per Kristian Haga Tel. [REDACTED]	Bas på M/S under slepet og buksering/fortøyning.
Kjell Sommerset	Vigga Brassband. Kommer ca.11. Styrer seg selv. v/container
Museet	Styreleder i Randsfjordmuseet Edvin Straume sier noen ord. Ca 11:30. Irene +1/2 helpere setter opp liten kiosk. Plassering ved container Eike monterer og programmerer 1-2 kamera for time-lapse på fredag.

Gran/Lunner Brann og Redning bistår med en båt og to mannskaper (Pål Arne Sangnes og Kjetil Bakken). NB: Er på vakt og kan bli utkalt. Kontaktperson *før* lørdag: Per Ansgar Østby: [REDACTED]
Vakttelefon lørdag: Harald tel. [REDACTED].

PRAKTISK

Alle som ikke har uniform/eget merketøy bruker refleksvest mkr. M/S Brandbu. Hentes i smia.
Smia er åpen hele dagen, fra ca. kl 8, for hjelpemanskaper. Toalett i strandbua på Cafe Oscar. Nøkkel hentes og leveres i smia. Hjelpemanskaper parkerer v smia. Husk utrykningsmulighet.
Kun Heiselaget oppholder seg innenfor sperringene under løftet. De må ha hjelm. De som skal være med på slepet må ha redningsvester. Husk gummihansker/vanntette hansker og sklisiske såler.
Området er helt sperret for trafikk fra ca kl. 9 – 10:30. Utsetting av båter/transport av utstyr etc må gjøres før dette. Etter første løftet flyttes sperringen slik at man kan komme forbi.
Styret i venneforeningen sørger for opprydding etterpå ute/inne/toalett. Thor Smedshammer har meldt seg til brøytetjeneste/strøing om behov:). De av venneforeningen som kan, møter kl 8 for å sette opp sperring og få ombord div.

før heising. Leif kjører kompressor. Alle som skal være med på «heiselaget» må møte opp senest kl. 9 for gjennomgang med kranleder og fylle ut SJA.

PLAN B om det er for sterk vind til å buksere inn i havna brukes bøya.

1: HEISING

Kontaktperson: Lennart: [REDACTED]
Kran: Trond, Andreas, kranfører.
Styretau: Hilmar + 1.
Løft #1 ca. kl. 9:00. Løft #2 ca. kl. 11:30

2: KONTROLL

Båt for entring: Røde kors v/Trond V. Solheim
Skipssjekk: Bredalsholmen
Carl Petter [REDACTED] og Christian
Aggregat ombord, samt lensepumpe lasterom: Espen.
Lensepumpe maskinrom: Per Kristian.
Bistand på land (strøm/kompressor/evt.): Lennart og Roar

Når skipet er gått over og «friskmeldt» kan de som skal bidra under slep begynne forberedelsene.

3: SLEP

Bas Per Kristian: [REDACTED]
Ombord: Roar, Atle, Espen
Båt#1: Hilmar L. Hansen [REDACTED]
Båt#2: B. Røde kors, Trond [REDACTED]
Båt#3: Gran/Lunner brann og redning
Vaktttelefon [REDACTED]
Båt#4: Morten Liaklev [REDACTED] +1
Undervannsdroner i båt #4

4: BUKSERING TIL KAI

Per Kristian
Fire fra Minnesund på land
+ mannskap fra slep

